

Çay Tohumu Yağı

Çay ocaklarından sadece çay imalatında kullanılan sürgünler elde edilmez. Ocak üzerinde çay meyveleri de vardır ve çay tohumu olarak bilinirler ve çay tohumlarından asırlardır çay yağı elde edilir ve farklı alanlarda kullanılır.

1.Kozmetik alanda deri ve saç sağlığında. (3)

Camellia yağı, deri farmakolojisi ve kozmetik bilimi alanında da kullanılan tüm merhemlerin kökeninde de yer almaktadır. Kullanıldığı alanlar; gece ve gündüz kremleri, anti buruşukluk terkipleri, ruj, saç kremleri, makyaj malzemeleri, anti güneş preparatları ve makyaj temizleme ürünlerini kapsar. (7)

2.Tekstil sanayinde kullanılırlar. Çay tohum yağı; pamuk tohumu, susam ve mısır yağlarından farklı olup, kurumaz ve okside olmaz. Bu durum tekstil endüstrisinde bir avantaj teşkil etmektedir. -18 dereceye kadar likit halini muhafaza eder. (4)

3.Gıda yağı olarak kullanılabilirler. Ancak saponin ihtiva ettikleri için kullanılabilir hale gelmeleri için bir seri işlem gerekmektedir. (4) Çay yağı, Güney Çin illerindeki başlıca yemek pişirme yağıdır, özellikle Hunan'da sebzelerin %50'den çoğu Camellia'dan elde edilen yağla pişirilir. Zeytinyağı ile karşılaştırıldığında, çay yağı yüksek kaliteli bir pişirme yağıdır. Çin halkının 1/7'si yemek pişirmek için çay yağı kullanır. Diyetlerine sığır iç yağı ilave edilenle karşılaştırıldığında Camellia yağı ilave edildiğinde genç erkeklerin kanlarındaki HDL kolesterol düzeyi azalmıştır. (7)

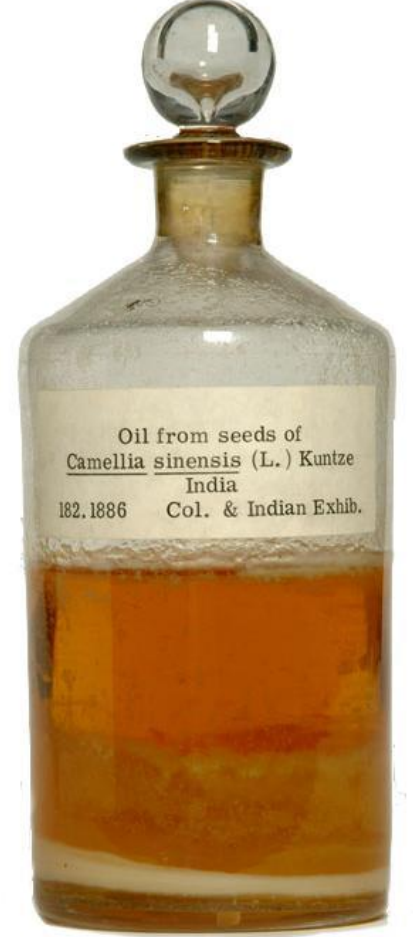
4.Çay tohumu toz haline getirilerek organik gübre olarak, havuz temizliğinde, su kalitesinin artırılmasında, çim ve golf sahalarında böcek öldürülmesinde kullanılır. (6)

5) Çay yağı endüstriyel kullanım için, iyi bir materyaldir ve sabun, margarin, saç yağı, yağlama (gres) yağı, boya, molekül ağırlığı yüksek diğer bileşenlerin sentezi ve paslanmaya karşı yağ üretmek için kullanılır. (7)

6. Tohum kabuklarının ekstraksiyonu ile ayrıca saponin, tanin ve pentosan gibi yararlı bileşikler elde edilir. Saponin, yangın söndürücü köpükler için, deterjanlarda ve pestisitlerde emülsiyonlama maddesi olarak kullanılır (7).

7.Çay yağı işleme atıklarından elde edilen ekstraktlar, ayrıca çiftlik hayvanlarının beslenmesinde kullanılacağı gibi gübre yem ve pestisit formülasyonlarında da kullanılır. Camellia'dan elde edilen triterpenoid saponin'in bağışıklık fonksiyonunu geliştirdiği görülmüş, anti bakteriyel ve anti viral aktiviteyi arttırmış, insanlar ve hayvanlarda anti muta genik ve anti oksidan özelliklere sahiptir.

8.Çay yağı atıkları aşağıdaki zararlıların etkin kontrolleri için kullanılmaktadır; pirinç yanıklığı, pirinç kını ve sapı hastalığı, buğday pası, kesici kurtlar, pamuk yaprak biti, bazı tırmanıcı böcekler, uzun boynuzlu böcek ve sülükler (7).

Çaylıklarımızda Tohum Verimi

Çay Araştırma Enstitüsü tarafından çay hinterlandımızdaki değişik bahçe ve rakımlarda yapılan çay tohumu verimi gözlem çalışmalarında dekara 1 kg ile 70 kg arasında değişen sonuçlar elde edilmiştir. Ortalama 1 tohum ağırlığı 1 gramın üzerinde olup yaklaşık 90 tohum 100 gram gelir.

Tohum Verimini Etkileyen Faktörler

- Güneş Işığı, Dikim Aralığı, Hayvan Gübresi, Budama, Fosforlu Gübreler
- Birbirine girmiş sık çaylıklarda tohum teşekkülü güneş ışığı olmadığından çok az olmaktadır.
- Normal dikim aralıklı çay ocaklarında bitkinin her tarafı ışık alabildiği için tohum verimi daha fazla olmaktadır.
- Normal dikim aralıklı, hayvan gübresiyle gübrelenmiş, yabancı otlardan temizlenmiş ve zamanında ve zamanında budanmış çaylıklarda hem tohum ve hem de sürgün verimi fazla olmaktadır.
- Tohum teşekkülü bilhassa güneş alan set kenarındaki ocak kesiminde yoğundur.
- Aynı şartlardaki çaylıklardan budanmayan ve gelişmenin az olduğu çaylıklarda tohum verimi daha fazla olmaktadır.
- Fosforlu gübreler meyve teşekkülünü artırmaktadır.

TS 3224 Çay Tohumu Standardı

Çay tohumu ile ilgili mevcut standart TSE tarafından "TS 3224 Çay Tohumu Standardı" olarak 12.04.2005 tarihinde yayınlanmış olup 1978'de yayınlanan standart yürürlükten kaldırılmıştır..

Sonuç

Çaylıklarımızdaki gerek tohum veriminin çok düşük olması gerekse işçiliğin yüksek olması, çay tohumundan yağ elde edilmesi gibi; kulağa hoş gelen düşünceleri ekonomik olmayacağı yönündeki kanaatlerden ve çay tohum yağının ne amaçla kullanılacağı sorusuna doğru cevap bulunamadığından dolayı bugüne kadar hep söylem aşamasında kalmıştır. Sanırım artık doğru cevabın ne olduğu konusunda bu küçük araştırmamız bir nebze olsun ışık tutmuştur.

[Muammer DEMET](#)

Kaynaklar:

- 1)Çaylıklarımızın Tohum Verimi ve Yağ Oranının Tesbiti, Mustafa Bilsel, Kimya Mühendisi, Çay Araştırma Enstitüsü, Rize, 1974
- 2) Çay Topraklarının Verimlilik Kabiliyetleri, Toprak ve Su Genel Müdürlüğü Araştırma Enstitüsü Teknik Yayınları, 9. sayı
- 3) Tea Seed Powder, Teaseedpowder-china.com
- 4) Handbook of Energy Crops, Camellia Sinensis (L), Kuntze , James A. Duke, 1983, Hort.purdue-edu
- 5) B&T World Seeds, www.b-and-t-world-seeds.com
- 6) [Çay Tohum Tozu](#), Kamil Engin İslamoğlu, 2006
- 7)[Nursery Production of Tea Oil Camellia Under Different Light Levels,](#) John M.Ruther, Tercüme : [Farklı Işık Düzeyleri Altında Yağlık Çay Camellia'nın \(Camellia oleifera\) Fidanlıkta Üretimi](#) Kamil Engin İslamoğlu, 2007